

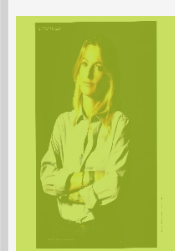
Media: MARIE CLAIRE

Page: 72-75

Published at: 01-10-2022

Author: Surface: 3077.53 cm² Circulation: 9450

Subjects:

72 | MARIE CLAIRE | OCTOBRE 2022

FRANCESCA MANTOVANI © EDITIONS GALLIMARD

ΓΙΑΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΟΛΟΙ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΟΥΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ;

Η ΙΤΑΛΙΔΑ ΕΛΛΗΝΙΣΤΡΙΑ **ΑΝΤΡΕΑ ΜΑΡΚΟΛΟΝΓΚΟ** ΠΟΥ ΕΓΡΑΦΕ ΤΟ ΠΙΟ ΑΠΡΟΣΜΕΝΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΜΠΕΣΤ ΣΕΛΕΡ ΜΕ ΘΕΜΑ ΤΟ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΕΡΩΤΗΜΑ, ΜΑΣ ΚΑΝΕΙ ΝΑ ΔΟΥΜΕ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΜΑΣ ΚΑΙ ΤΗ ΧΩΡΑ ΜΑΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΑΛΛΗ ΜΑΤΙΑ.

ΑΠΟ ΤΗ ΜΑΡΙΛΗ ΕΥΦΡΑΙΜΙΔΗ

Το βιβλίο της «Η Υπέροχη γλώσσα: 9 λόγοι ν' αγαπήσεις τα αρχαία ελληνικά» έχει πουλήσει περισσότερα από μισό εκατομμύριο αντίτυπα σε όλο τον κόσμο. Η Αντρέα Μαρκολόγγκο ζει με μια βαλίτσα στο χέρι και ταξιδεύει διαρκώς μιλώντας για την Αρχαία Ελλάδα. Οχι, δεν είναι η τυπική μεσήλικη καθηγήτρια με ταγιέρ που μπορεί και να μυρίζει ναφθαλίνη. Είναι μια 35χρονη φιλόλογος από το Μιλάνο που έκανε το όνειρό της πραγματικότητα: να ζει μελετώντας αυτό που αγαπάει. Στην Ελλάδα είναι ελάχιστα γνωστή, αν και κυκλοφορούν δύο από τα πέντε βιβλία της. Για πρώτη φορά άκουσα το όνομά της σε μια συνέντευξη της Ελένης Γλύκατζη Αρβελέρ, η οποία εξηγούσε ότι οι Έλληνες, εξαιτίας της γλώσσας τους, «γεννιούνται πολιτισμένοι» και ότι «υπάρχει μία νεαρή Ιταλίδα ελληνίστρια που έχει γράψει ολόκληρο βιβλίο γι' αυτό». Την αναζήτησα, βρισκόταν στο Παρίσι, όπου μένει πλέον, σε λίγες μέρες όμως θα ερχόταν στην Αθήνα για μια ομιλία σε μια εκδήλωση γαλλικής εφημερίδας. Τη συνάντησα με πολλές σκέψεις στο μυαλό μου, από τη μια η ευγνωμοσύνη για τη διαφήμιση που κάνει στην πατρίδα μου χωρίς να έχει καμία υποχρέωση και από την άλλη η αμηχανία γιατί σε αυτή τη χώρα είναι εντελώς άγνωστη και δεν της έχει πει ποτέ κανείς ευχαριστώ.

Νιώθετε ότι η Ελλάδα σας οφείλει κάποιου είδους, έστω και τυπική, αναγνώριση του έργου που κάνετε γι' αυτήν;

Εγώ είμαι εκείνη που πρέπει να ευχαριστεί την Ελλάδα. Μου έχει κάνει τόσα «δώρα», μου άλλαξε ουσιαστικά τη ζωή. Θέλω να την ευχαριστώ κάθε μέρα. Όλα όσα μου έχει δώσει η αρχαία ελληνική γλώσσα και ο πολιτισμός με έχουν καθορίσει ως άνθρωπο, έχουν γίνει το αντικείμενο της δουλειάς μου και με έχουν φέρει εδώ που βρίσκομαι σήμερα. Η Ελλάδα μου έδωσε το πρώτο μου βιβλίο, με έκανε συγγραφέα και ακόμα μου δίνει υλικό για να γράφω.

ANDREA MARCOLONGO
Η
9 λόγοι
ΥΠΕΡΟΧΗ
για ν' αγαπήσεις
ΓΛΩΣΣΑ
τα αρχαία ελληνικά

ANDREA MARCOLONGO
ΤΟ
ΜΕΤΡΟ
ΤΟΥ
ΗΡΩΙΣΜΟΥ
ο μύθος των Αργοναυτών και το φέρονος που κεραιώνει τους ανθρώπους ν' αγαπούν

Τα βιβλία της Ιταλίδας φιλόλογου που λατρεύει την Αρχαία Ελλάδα κυκλοφορούν στα ελληνικά από τις εκδόσεις Πατάκι.

Οκτώβριος 2022 | MARIECLAIRE.GR 73

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Περιμένατε ότι το πρώτο σας βιβλίο θα είχε τέτοια επιτυχία;
 Οχι, ήταν ένα θαύμα. Δεν το φανταζόμουν, κανείς δεν πίστευε σε μένα. Στα 28 μου ήμουν πολύ απογοητευμένη γιατί δεν έκανα αυτό που αγαπούσα. Ενώ είχα σπουδάσει αρχαία ελληνικά στο πανεπιστήμιο και ήθελα να γίνω καθηγήτρια, δεν υπήρχαν θέσεις, οπότε βρήκα δουλειά σε μία εταιρεία επικοινωνίας. Το όνειρό μου όμως ήταν να γράψω ένα βιβλίο που να λέει ότι όλοι πρέπει να μαθαίνουν αρχαία ελληνικά και δεν μπορούσα να περιμένω άλλο. Ξεκίνησα και όταν έφτασα περίπου στη μέση, πήγα να το προτείνω σ' έναν εκδότη. Η απάντησή του ήταν «είστε τρελή». Δεν μου είπε καν όχι, με αποκάλεσε κατευθείαν τρελή. Τελικά κάπως πείστηκε να το εκδώσει. Θυμάμαι ότι το έγραφα χωρίς να με νοιάζει τι θα σκεφτούν αυτοί που θα το διαβάσουν γιατί ήμουν βέβαιη ότι δεν θα το αγοράζε κανείς. Όταν κυκλοφόρησε το 2016 δεν πήγα καν στα βιβλιοπωλεία να το δω.

Πώς βιώσατε την καινούρια σας καριέρα;

Μέσα σε τρεις μήνες άλλαξε η ζωή μου. Το πρώτο που έκανα ήταν να παραιτηθώ από τη δουλειά μου. Το βιβλίο άρχισε να πουλάει σαν τρελό κι έγινε το νούμερο ένα μπεστ σέλερ στην Ιταλία για το 2017. Αμέσως ενδιαφέρθηκαν ξένοι εκδοτικοί οίκοι και στις αρχές του 2018 έγινε πρώτο σε πωλήσεις στη Γαλλία. Εγώ, εν τω μεταξύ, ήμουν εντελώς άσχετη, δεν είχα ατζέντη, δεν ήξερα τίποτα από τον κόσμο των εκδόσεων. Εγιναν όλα τόσο γρήγορα. Αρχισα να ταξιδεύω χωρίς σταματημό. Πρώτα περιόδεα σε όλη την Ιταλία στα βιβλιοπωλεία για τις παρουσιάσεις και μετά σε όλες τις χώρες του εξωτερικού όπου μεταφραζόταν το έργο. Έκανα τόσα ταξίδια που δεν είχα ονειρευτεί ποτέ, στη Λατινική Αμερική, στην Κορέα, σε τόσο μακρινά μέρη. Ήταν απίστευτο αυτό που μου συνέβαινε.

Καταφέρατε να κάνετε ένα μπεστ σέλερ γράφοντας για ένα θέμα που δεν ήταν καθόλου στη μόδα, ούτε και είχε σκεφτεί κανείς. Πώς νιώσατε;

Ήταν προσωπική μου νίκη ενάντια σε όλες τις Σειρήνες, με την ομηρική έννοια, που μου έλεγαν τόσα χρόνια ότι δεν πρόκειται να τα καταφέρω, ότι ασχολούμαι με μια νεκρή γλώσσα, ότι κανείς δεν ενδιαφέρεται για τη δική μου εμμονή με τους αρχαίους. Από τότε που σπούδαζα, οι άνθρωποι γύρω μου μου έκαναν κριτικά «γιατί να το κάνεις αυτό, δεν θα βρεις ποτέ δουλειά κ.λπ.». Στην Ευρώπη της οικονομικής κρίσης όλοι εμείς που ήμασταν ρομαντικοί και επιμέναμε στις κλασικές σπουδές, νιώθαμε εντελώς περιθωριοποιημένοι. Δεν υπήρχε επαγγελματική διέξοδος για τον τομέα μας, μόνο αν αλλάζαμε πορεία. Ε, λοιπόν, απέδειξα ότι υπάρχει κι άλλος δρόμος, ότι οι κλασικές σπουδές δεν έχουν απαξιωθεί.

Ποιο ήταν το καλύτερο που σας συνέβη μετά το πρώτο μπεστ σέλερ;

Τα αρχαία ελληνικά μου άλλαξαν τη ζωή. Γνώρισα τον σύντροφό μου, που είναι Ισπανός, σ' ένα βιβλιοπωλείο στη Μονμάρτρη. Αποφάσισα ν' αφήσω το Μιλάνο,

νο, μετακόμισα στο Παρίσι και με τα χρήματα από τις πωλήσεις αγόρασα το διαμέρισμά μου. Είναι μικρό, σχεδόν γκαρσονιέρα, αλλά είναι δικό μου. Η αλλαγή ωστόσο που μου έκανε τη μεγαλύτερη εντύπωση είναι ότι δεν αισθάνομαι πια μόνη. Σε όλη μου τη ζωή ένιωθα απομονωμένη, παράξενη, αγαπούσα πράγματα

που δεν μπορούσα να μοιραστώ με κανέναν γιατί οι άλλοι ήταν πάντα προσκολλημένοι σε καταναλωτικά αγαθά. Τώρα έχω την αίσθηση ότι ανήκω σε μία κοινότητα ανθρώπων που έχουν παρόμοιες αξίες, που αγαπούν τις αρχαίες γλώσσες, την κουλτούρα, το διάβασμα, τη λογοτεχνία. Συνάντησα κι άλλους σαν εμένα. Τον περασμένο Νοέμβριο παρουσίασα το τελευταίο μου βιβλίο στο Παρίσι και συνειδητοποίησα ότι όλοι οι άνθρωποι που βρίσκονταν γύρω μου ήταν γνωριμίες που έκανα από τότε που άρχισα να γράφω. Οι φίλοι μου, ο σύντροφός μου, όλοι, σαν μια καινούρια οικογένεια.

Και ποιο ήταν το χειρότερο που έφερε η επιτυχία;

Φοβήθηκα, φοβήθηκα πολύ τα πρώτα χρόνια. Ο μικρός κλασικός μου κόσμος

“
 Αν θέλουμε να
 δημιουργήσουμε μια
 Ευρώπη βασισμένη
 στις αξίες και όχι στα
 χρήματα, μόνο το
 ελληνικό πνεύμα μπορεί
 να δείξει το δρόμο.
 ”

με τους αρχαίους ξαφνικά έγινε δημόσιος. Οι δημοσιογράφοι με ρωτούσαν για το επόμενο βιβλίο, οι εκδότες έκαναν προγράμματα, αλλά εγώ ήμουν ακόμη εκείνη η κοπέλα που καθόταν μόνη της κι έγραφε χωρίς να σκέφτεται τι θα πει το κοινό. Ήταν μεγάλη η έκθεση κι έπρεπε να τη συνειδητοποιήσω. Από εκεί που όλος ο κόσμος μου έλεγε ότι αυτό που κάνω είναι άχρηστο, μετά όλοι με ρωτούσαν πότε θα γράψω το επόμενο βιβλίο. Έγινε ξαφνικά μόδα στην Ιταλία και στη Γαλλία το να μιλάς για τα αρχαία ελληνικά. Δεν είχα την εμπειρία να το διαχειριστώ αυτό και να πάρω σωστές αποφάσεις. Όλος ο κόσμος ζητούσε κάτι από μένα. Τελικά προστάτευσα το εαυτό μου με τον ίδιο τρόπο που τον προστατεύω πάντα: δίνοντάς του χρόνο. Εγίνα εξέπέρ στο να λέω όχι. Έλεγα παντού ότι μέχρι να νιώσω έτοιμη για το επόμενο βήμα. Τελικά ήρθε το δεύτερο βιβλίο, μια ιστορία για τους Αργοναύτες.

Υπάρχει κάτι που τρομάζει πολλούς ανθρώπους, όμως εσείς το κάνετε σχεδόν κάθε μέρα: μιλάτε μπροστά σε κοινό. Πώς καταφέρατε από μοναχική ελληνίστρια να γίνετε τακτική ομιλήτρια;

Στην αρχή πάθαινα κρίσεις πανικού. Στην πρώτη ομιλία στο Μιλάνο νόμιζα ότι θα πεθάνω. Κράτησε μόνο πέντε λεπτά, αλλά ήταν ό,τι πιο δύσκολο είχα κάνει στη ζωή μου. Εντάξει, δεν πέθανα. Είπα στον εαυτό μου ότι δεν είναι υποχρέωση να μιλήσω μπροστά σε κοινό, είναι προνόμιο και μια ευκαιρία για επικοινωνία. Τώρα πια διασκεδάζω πολύ. Η αλήθεια είναι ότι οι συγγραφείς σήμερα πρέπει να κάνουν πολλά πράγματα εκτός από το να γράφουν. Πρέπει να πηγαίνουν σε παρουσιάσεις, να ποστάρουν στο Instagram, να ανεβάζουν διαλέξεις στο YouTube, χρειάζεται προσπάθεια σε διάφορους τομείς για να επικοινωνήσεις τη δουλειά σου. Αυτό δεν είναι απαραίτητα κακό, απλώς είναι απαιτητικό.

Τι είναι αυτό που σας έλκει στα αρχαία ελληνικά;

Στα αρχαία ελληνικά βρίσκω ένα είδος νοσταλγίας. Επειδή όμως δεν γεννήθηκα στην Αρχαία Ελλάδα, είναι μια νοσταλγία για κάτι που δεν έχω ζήσει. Είναι η γλυκιά λαχτάρα που νιώθουμε όταν βλέπουμε μια ερωτική ιστορία στον κινηματογράφο και μας κάνει να λιώνουμε από συναισθήματα παρόλο που ξέρουμε ότι δεν είναι δική μας. Στο μυαλό όλων μας η ελληνική αρχαιότητα και ο χρυσός αιώνας του Περικλή έχουν τη θέση ενός παραδείσιου, μιας εποχής όπου ήταν όλα ιδανικά και που ποτέ δεν μπόρεσε να επαναληφθεί. Από αυτή την άποψη είμαστε πολλοί που έχουμε μια ρομαντική εμμονή με αυτό το κομμάτι της Ιστορίας. **Από όλα τα μέρη του κόσμου που έχετε ταξιδέψει, πού σας αρέσει να επιστρέψετε;**

Λατρεύω την Αθήνα, έρχομαι όσο πιο συχνά μπορώ. Σ' αυτή την πόλη νιώθω προστατευμένη, αισθάνομαι ότι είμαι στο σπίτι μου, ότι έχω μια θέση που είναι δική μου. Ενώ είμαι Ιταλίδα που ζω στο Παρίσι μ' έναν Ισπανό, θεωρώ ότι το σπίτι μου είναι η Αθήνα. Κάθε φορά που έρχομαι ανεβαίνω στην Ακρόπολη. Μένω συνήθως σε κάποιο ξενοδοχείο εκεί κοντά και την επισκέπτομαι οπωσδήποτε. Μου αρέσει να κάθομαι στα καφέ και να διαβάζω. Μου αρέσει ν' ανακαλύπτω μικρά μουσεία που δεν τα ξέρει κανείς. Μου αρέσει να ακούω τους ανθρώπους να μιλάνε. Φίλους δεν έχω καθόλου, ούτε έναν.

Τι σκέφτεστε για τη σύγχρονη Ελλάδα;

Βρίσκω ότι είναι μια πολύ όμορφη χώρα και δεν το λέω με την τουριστική έννοια. Μου αρέσει ο χαρακτήρας των ανθρώπων, θα ξεχώριζα ως κυριότερο προσόν τους την αίσθηση της αξιοπρέπειας. Θέλω κι εγώ να είμαι αξιοπρεπής, εννοώ να προχωρώ στη ζωή με ευπρέπεια, όπως οι Έλληνες. Στη Γαλλία βλέπεις παντού μια κατάθλιψη, το να παραπονιούνται είναι το εθνικό τους σπορ. Γκρινιάζουν για τα πάντα. Και βρίσκονται σε ένα δι-αρκές τρέξιμο, συνέχεια βιάζονται. Στην Ελλάδα όλα τα πράγματα θέλουν τον χρόνο τους, δεν μπορούν να γίνουν βιαστικά. Νομίζω πως αυτός είναι ένας πιο αξιοπρεπής τρόπος για να ζεις. **Είναι πολύ ενδιαφέρον να βλέπουμε τη χώρα μας μέσα από τη δικιά σας ματιά, γιατί στα δικά μας μάτια είναι ένας τόπος γεμάτος άλυτα προβλήματα. Για εσάς όμως είναι κάτι άλλο.** Το σημαντικότερο για μένα είναι πως η Ελλάδα αποτελεί τη μεγάλη ευκαιρία της Ευρώπης. Για το μέλλον της, για την ενότητά της. Τα ιδεώδη του ελληνικού πολιτισμού είναι αυτά που μπορούν να στηρίξουν κάθε προσπάθεια ευρωπαϊκής συνένωσης. Αν θέλουμε να δημιουργήσουμε μια Ευρώπη βασισμένη πάνω στις αξίες, όχι πάνω στα χρήματα, μόνο το ελληνικό πνεύμα μπορεί να μας δείξει το δρόμο.

Γιατί να μη βασίζεται στην οικονομική ένωση; Αυτός δεν ήταν αρχικά ο χαρακτήρας της Ευρωπαϊκής Κοινότητας;

Δεν θα έχει νόημα να είναι μια οικονομική ένωση. Φανταστείτε εσείς κι εγώ να σχηματίσουμε έναν δεσμό χτισμένο πάνω στο χρήμα. Αυτό θα σημαίνει ότι μπορεί να σας προδώσω ανά πάσα στιγμή γιατί μπορεί να βρω αλλού περισσότερα αργύρια. Αν όμως μας συνδέουν οι κοινές αξίες, θα είμαστε για πάντα ενωμένοι. Όταν βασίζεσαι στα χρήματα, κάποιος θα μπορεί να σε αγοράσει. Όταν βασίζεσαι στις ιδέες, δεν μπορεί να σε αγοράσει κανείς. **mc**

Ρωμαϊκό αντίγραφο προτομής του Περικλή (450 π.Χ.), Μουσείο Βατικανού. Ελληνικός πάπυρος, αρχές 3ου αι. π.Χ., MET Νέας Υόρκης.